

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XXVI. Tribulatio est schola, in qua in omnibus scientijs boni à
malis exercentur & erudiuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

✠

DISCVRSVS XXVI.

Mem.

De excelso misit ignem in ossibus meis, & erudivit me. *Thren. 1. v. 13.*

DE ANIMA.

Tribulatio est Schola, in qua boni à malis exercentur, & erudiuntur.

1. **I**neruditi & rudes, ad scholas mittuntur erudiendi. tur populus in afflictione, & in igne tribulationis positus.
- Judai per tribulationem eruditi.* Rudes erant Hebræi, virtutis, & pietatis eruditione alieni. Hos ergo ad scholam ablegare, disciplinæ subijcere, & erudire necesse erat. Sed & eadem vox est Ecclesiæ, & animæ in sensu spirituali: Exclamat ergo partim ingemiscens, partim de eruditione sua sibi congratulans anima peccatrix, at pœnitens: De excelso misit ignem, id est, atrocissimam tribulationem (glossatur Seraphicus) in ossibus meis, id est, in intima mea, & erudivit me, id est, docuit me per adversitatem, quod in prosperitatis tempore capere nolentiam. Hanc ergo utilem tribulationum scholam subire lubet, quæ in omnibus scientiis discipulos suos eruditos, & exercitatos facit, unde & huic versui præponitur litera *Mem*, quod idem est, ac *ex ipsis*, quasi diceret, ex ipsis tribulationibus animam erudiri. S. Bonav. hic.
- S. Bonav. in Thren. hic.* Notat meus Doctor Seraphicus, hoc loco per ignem denotare vehementiam tribulationis, deinde eius utilitatem, in illis verbis, *erudivit me*. id est, extra ruditatem peccati posuit, exponit Hugo: qui etiam ad literam hæc annectit verba: *Quia dicitur, quod post Babylonicam captivitatem, nunquam postea fuerunt Idolatra, &c.* adeoque igne tribulationis erudivit me, fate- Tribulatio docet.
- Hugo Card.*
- Om-

II. Omnis homo scire desiderat, inditum quippe humano ingenio est curiosum sciendi desiderium, in antiquis quidem Philosophis ita immoderatum, ut non solum plerique eorum longinquas, discendi, & scientiam acquirendi gratia, terras peragrarent, sed etiam Crates opes suas, sapientia, & scientia remoras, alto demerserit. Quamvis autem nascuti illi Philosophi, ingenij sui acumine subtiles scientias, tanquam aranearum telas è cerebro suo prodixerint, subtiliter defini- entes, dividentes, & disputa- ntes, nunquam tamen ita veritatis fundum penetrare potuerunt, quin in multos impingerent errores, in cognitione naturalium, sed in plures contra veritatem rerum divinarum, & supernaturalium.

Homo sci- re deside- rat.

Philosophi subtiliter disputantes aberraverunt.

Christus scholam exercit.

Ineruditos ergo, & rudes divina scientia mortales eruditura, Divina Sapiencia de cœlo descendit, quæ cathedram sibi elegit Crucem, & scholam suam, ac Gymnasium in monte Calvario constituit: Nec ullum exercitium virtutis & patientia, nulla lectio quamvis dura, & aspera fuit, quam ipse discipulis suis non in actu exercito imitandam exhibuerit, *discite à me*, qui non tantum verbis, sed ipso opere, & laborum dura perpeffione vos doceo.

Mach. 11.

Subductus nobis, & in cœlum elevatus cœlestis ille Magister, alium discipulis suis promisit magistrum, sibi non inferiorem, scilicet spiritum paraclitum, ille vos docebit omnia: *Misit ignem in ossibus meis*, id est, spiritum sanctum, uti Hugo exponit, & erudit me. Sed suos etiam provisos supremus habet ille Magister, per quos rudes discipuli erudiantur, & eruditi exerceantur.

Successit illi Spiritus sanctus.

Qui ergo provisos illi, qui erudiendis, & exercendis justis, & veris Christi discipulis à Deo constituti sunt? Ipsi mali, ipsi impij in hoc mundo, ad erudiendos, & exercendos justos in schola tribulationis constituuntur, ad nullum nisi hoc solum officium mundo utiles. Perantiqua jam erat inter Sapientes quaestio: *Quare impius vivit?* Hanc (ut aliorum opiniones prateream) nervosè, & cathgoricè resolvit magnum Africae lumen Augustinus: *Omnis malus aut idèd vivit, ut corrigatur; aut idèd vivit, ut per eum bonus exerceatur;* Ad exercitium ergo, & servitium in schola tribulationis praestandum, justis mali destinantur.

Mali, sive provisos bonorum.

August. in pl. 54.

III.

Dum Rebecca gemello gravida, parvulos in utero collidi sentiret, anxia perrexit, ut consuleret Dominum, qui illi respondit, duas gentes, & populos utero ejus recludi, & ma-

Genes. 25. v. 23.

*Major ser-
vior ser-
vior ser-* viat mino-
vi.

persona propria, sed in po-
steris, quia Idumæi posteri Esau,
servierunt Jacobi posteris, sci-
licet Israëlitis.

Observat autem Cornelius à Lapide

hic, quod tropologicè mali servi-
unt bonis, quia sua persecutione, cru-
cibus, & tormentis parant, & fa-
bricant eis coronas eternas.

Hoc etiam innuit Hugo Cardinalis:

major serviet minori, quia cum

persecutus est. Persequi igitur,

tribulare, exercere, servire est.

Notat etiam præfatus Exposit-

tor. Ecclesia concepit in die Pen-

tecostes, quando recepit Spiritum

sanctum. Non tamen omnes

filij sunt Jacobi, sed multi in-

ter eos inveniuntur Esau, id est,

mali, persequentes; Persequen-

tes, & simul servientes.

Quid ergo persequentes tor-

vo aspicias vultu Christiane?

An nescis eos tibi esse servien-

tes? Eos, qui tibi serviunt, am-

plectere, fove, remunera; ser-

viunt tibi persequentes te, ex-

ercent, instruunt, & ad scho-

lam, & disciplinam adducunt:

Non ergo nos pudeat etiam à

rudioribus, & magis indiscipli-

naris doceri, & erudiri.

Induratis quibusdam Judæis,

& maledicentibus viam Domi-

ni, Paulus discedens ab eis, segre-

gavit discipulos, quotidie disputans

Tyranni in schola Tyranni cujusdam; Varij

scholam variè de hac Tyranni schola

exponunt, alij enim per Tyran-

nam, aliquem potentem, alij frequen-

nomen proprium viri sic apel-

lati intelligunt. Sed quicquid

demum sit, planè in schola ty-

ranni, non tam disputasse,

quàm profecisse Paulum cer-

tum est, cum toties à tyrannis

& persecutoribus exercitatus,

in vinculis, & calamitatibus

virtutum omnium magister ef-

fectus est. In hac eadem scho-

la Tyranni, omnes reliqui Dis-

cipuli studuerunt, quamvis do-

ctrina hæc valde sit ardua, &

corpori fastidiosa. Ad perfe-

ctionem autem qui volet attrin-

gere, huic se disciplinæ subij-

ciat necesse est, quam etiam

Regius Propheta cum magno

sui profectu erpertus est: Et

disciplina tua correxit me in finem, v. 36.

S. Augustinus legit: direxit me

in finem, ad finem Christum, ex-

ponit Hugo, qui est finis noster,

corona, & premium. Finis legis

Christus, & disciplina tua ipsa me

docebit. Doctrina tua, legit S. h. c.

Hieronymus & addit, necesse est,

dum sumus hic, sub doctrina esse.

Unde Paulus ait; Omnis doctrina,

v. 11.

(vulgata habet, disciplina) in

præsenti non videtur esse gaudij, sed

mærorum, unde sicut pueri scho-

lam, & disciplinam, sic &

Christiani, hanc perfectionis

scholam, disciplinam, & do-

ctrinam naturali modo decli-

nant, & horrent, quibus tamen

utili-

Doni à ma-
lis erudi-
mentis.

Act. 19.
v. 9.

Paulus

Tyranni

scholam

utilitatem futuram Paulus ob oculos ponit; sed postea in futurū reddat fructum plurimum, non tantum ratione futuræ remunerationis, sed etiam profectus spiritalis.

IV. Hæc schola, disciplina, seu tribulatio magnos facit Theologos, est enim Repertorium divinatorum, (ut ait Pacian. Episcopus Barcin.) & inventarium cognitionis Dei. Ab Augustino optimè intitulatur, disciplina, magistra Religionis, magistra veræ pietatis, quæ nec idè increpat, ut lædat, nec idè castigat, ut noceat.

apud Cron
Prov. 3 v.
13.
Est magi-
stra.

S. Thom.
Villan
Conc. de
SS Quiri-
ro & Iu-
lia.

Sicut pel-
lio, Deus
excussit
pulverem.

Solent Pelliones pelles à tineis infestatas, aut pulvere resperfas virgis aut baccellis excutere, unde bene pelli à pellione excusse, quidam hæc posuit inscriptionem: Excutiendo perficitur. Eadem ratione (uti affirmat S. Thomas de Villanova) Tribulatio hominem à vitii & concupiscentiis, & vanis sæculi desideriis purificat, & ab eo pulverem vanitatis excutit. Sicut enim vestes in apothecis inclusas, & à tineis corrosas, vel nimio pulvere resperfas aliquando virgâ percutimus, & ab eis vermes, & pulverem percutientes excutimus, sic Deus homines nimio luxu, & abundantia corruptos, illecebrosos appetitibus, veluti vermibus corrosos, vanitatis & cupiditatis pulvere sedatos, tribulationis virgâ excussa vanitate, & carnalibus desideriis extinctis, purificat.

Sustineret fortè lubens homo pellationem Deum, si virgâ tantum, & disciplinâ tribulationum ipsum excuteret; sed hoc molestum, & insupportabile videtur, quòd Deus aliquando non tantum virgas, sed fustes & grossos baculos pelli nostræ immittat, rudes scilicet, & incultos peccatores, qui sua persecutionum nodositate nimium nos torquent. Sed sive baculo sive virgâ utatur Deus, sustinere nos convenit, cum certissimus, quòd non percutiat, ut lædat, castigans castigavit me, & morti non tradidit me. Castigando non occidit, non lædit, sed tineas tantum, & pulverem nobis excutit Deus. Imò non exteriorem tantum pulverem & tineas, sed intus etiam purgat nos tribulatio: Sicut enim homo non exteriores tantum in moribus tineas, sed internos in cerebro, & animo etiam patitur vermes, à nullo facile medico expellendos, sic etiam eos expellere tribulatione satagit Deus, nam tribulationis acrimonia (asserit idem Archiepiscopus Valentinas) veluti absinthii poculo omnes animæ vermes, intus viscera eius corrodescentes, sua amaritudine insicit, & interficit. Qui ergo bonus evadere medicus desiderat, & solidam expellendi à se vermes scientiam addiscere, hanc cœlestis Hypocratis

Baculi
peccatores

Psal. 117.
De. v. 18.

Tribula-
tione ver-
mes expur-
gantur.

Eccl. c. 7. v. 2.

cratis scholam, & Academiam frequenter, tribulationem sci- licet, nam melius est ire in domum luctus, quam ad domum convivii. docet Ecclesiastes, in hac nihil nisi quæ animæ sunt nociva hauriuntur, & addiscuntur, in illa autem homo veram addis- cet medicinã, & animæ suæ cu- randa artē: Et erudit me. Overè ars utilis & diu desiderata, qua vermes ejiciuntur ! Quamdiu hanc artem multi in clamabant, ecce hîc eam in compendio.

V.

Multi mali, & inexperti in- veniuntur Legistæ, & Juristæ, ita rudes, ut nullas Regulas Ju- ris teneant, multò minùs Justi- tiam sciant, quæ est constans, & perpetua voluntas, jus suum cuique tribuendi, sed tantùm titulos sive justos sive injustos, ac juris pretextu coloratos que- rant acquirendi rerum domi- nij. Sit autem fortitudo nostra, Lex Justitiæ, id est, fortitudinem pro lege Justitiæ habeamus; Vel: Quicquid possumus, quasi licitè facia- mus, licet iniustum sit; Sic Hu- go Cardinalis. Istos ad do- mum luctus, ad scholam tribu- lationis instituendos mitti sua- det Regius Propheta: Constitue Domine legislatorem super eos, ut sciant gentes, quoniam homines sunt. Hieronymus vertit, timorem. Chaldaeus terrorem; Nec sen- sus vulgata ab iis ablutit, con- stitue, inquit, Domine crude-

lem aliquem legislatorem, im- pone tyrannum eorum cervi- cibus, qui illos dura servitute premat, terrore coërceat, uti quidam modernus exponit, & demum in schola tyranni Justitiã addiscent, & reddere unicuiq; jus suum: Misi ignem in ossibus meis, & erudit me. Perversti etiam, & rudes inveniuntur Logici, qui vitiosos syllogis- mos, & mala faciunt entime- mata, & sequelas absurdis- mas. Quot enim juvenes, & lascivi adolescentes ætatis suæ florem, & robur conside- rant, & inde concludunt; Eja ergo latere juvenis in adoles- centia tua; Venite ergo, & frua- mur bonis, quæ sunt, utamur crea- tura, tanquam in juventute celeriter. Non prætereat nos flos temporis. O vitiosa sequela! Ergo veni- te, exultemus Domino, servi- amus illi, dum vires suppetunt, in flore juventutis nostræ. Alij vitæ brevitate consideran- tes, inferunt: Ergo coronemus nos rosas antequam marcescant; Ede, bibe, lude, post mortem nulla voluptas. Absurda hæc sequela est, quin potius ex illo antecedenti inferant: Ergo, dum tempus habemus, operemur bo- num; sic magistra docet disci- plina. Via ad cælum, ad beati- tudinem dura, & longa est: Ergo cum Elia prosternamus nos sub umbra juniperi; Sed

Logici ut vult

Sap. 2. v. 6.

Mala faciunt sequelas

1781M

Jurista do- sentur tri- bulatione.

Faciunt quod pos- sunt, non quod licet Sap. 2. v. 11.

Hugo Card.

Mal. 9. v. 21.

S. Thom. Villan. cit. tribulatio (ait Thomas de Villanova:) *expergeficit hominē à somno; pulsat latera, ad iter prosequendum; Surge; grandis enim tibi restat via.* Alij auditā propositione ex Epistola S. Jacobi: *Si quis offendit in uno, factus est omnium vrus*, faciunt sequelam: Ergo si propter unicum peccatum damnari debeam, praestat vivere vitam Epicuream, frænum laxare cupiditatibus, & infernum splendide mereri. Sed talis baculo & virgâ disciplinæ castigatus, aliam discit formare salubriorē sequelam: Ergo, si in uno tantum offendam, etiam hunc errorem corrigam, ut plenè mandata Dei observem. Absurdissimas sequelas formant hæretici: *Christus passus est, pro nobis*: Ergo nos, pati, & operari bene, desinamus. Quæ hæc absurda sequela? Nonne melius concluditur; Si Christus passus est, ergo nos sequamur ejus vestigia, insistamus milites ducis exemplum, egrediamur ad eum extra castra, &c. Vident alij prosperitatem proximi, splendorē virtutum, &c. jam invident, & lucernam domini intueri non possunt, antequam extinguatur: ergo opprimamus illum, persequamur, &c. Imò verò, ergo imitemur virtutem, Deum de collatis illi donis laudemus, ut ejus meritis.

P. Franc. Josephi Op. IV.

torum fiamus participes. Hanc sequelam veram, & irrefragabilem in schola tribulationis addiscimus, *Castigasti me Domine, & eruditus sum, sicut juvenculus indomitus.* Eruditus sum, (ait Hugo) *Sicut bonus discipulus.* Ille, qui Ludimagistræ vanitati mundi, operam navat, semper vanas format conclusiones; Ergo honores, ergo voluptates, ergo divitias venabor, &c. Sed cum illum Deus à ludo vanitatis, ad scholam tyranni, disciplinæ, per infirmitatem, per persecutionem, per amicorum, & Patronorum subtractionem vocat, jam melius concludit: *Ergo nolite considerare in hominibus, in quibus non est salus.* Psal. 145. Ergo, *Filii hominum usquequo grati corde, ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium? Usquequo parvuli diligitis infantiam?* Ergo alia incipienda dialectica; alia figura, & modus argumentandi addiscendus. Optimum se exhibuit, qui agnitæ mundi vanitati nuncium remittens, ac soli Deo se mancipaturus, his mundo fugati versibus valescit.

Jeremi 37. v. 18.
Hugo Cardini. V. 1.

Vanitati sectatores

Psal. 45. v. 2.
Psal. 4. v. 3.
Prov. 1. v. 22.

Linguo coax vanis, erat Corvis, vanaque vanis. Sequela; & ergo mortu.
Ad Logicam pergo, quæ mortis non timet: ergo:

Tremendum ergo, est Mbr-

Ee: tis:

tis Ergo, & conclusio. Vivimus? Ergo moriemur; moriemur? Ergo vanitas vanitatum, & omnia vanitas; Moriemur? Ergo sistemur ad iudicium rigidissimum divini iudicis. Moriemur? Ergo vel ad æternam beatitudinem, vel æternam damnationem. Ergo, dum tempus habemus, operemur bonum.

Tribulationis in solâ, hæc Logica discitur scholâ.

Ha. 28.
v. 19.

Sola vexatio intellectum dabit. Misit ignem in ossibus meis, & erudit me.

VII.

Sunt alij, qui in ipsis hærent studiorum principiis, puerulis prima literarum elementa addiscentibus proponuntur agnoscendi, & nominandi Alphabeti characteres; successivè ordine Alphabetico præscribuntur legenda nomina, in quorum capite ordinariè ponitur, Anfang, quod est ab initio. Quod autem, prima Sapientie elementa addiscentibus, hoc est initium: *Initium Sapientie timor Domini.* Hoc Principium, Initium, & Elementum Sapientie, nusquam melius, quàm in tribulationis schola addiscitur. *Disciplina tua ipsa mi docebit.*

Mali Principia.

Psal. 102.
v. 9.

Mali gratia.

Grammatici inter Christianos æquè apparent vitiosi, qui nesciunt declinare malos mores, & occasiones, faciunt solacium enormes & barbaris.

mos, verba blasphemia, obscœna, effutiendo. Humanistæ pedes nimium ad amorem illicitum alligant, quantitates in vestium luxu transgrediuntur, hi omnes ad scholam Tyranni, ad scholam tribulationis mittendi, facillè erudientur, castigasti me Domine, & eruditus sum: Misit ignem in ossibus meis, & erudit me.

Denique siccos, & ineloquentes, indiserptos Ecclesia nutrit Rhetores, qui in oratione apud Deum peroraturi, tertio mox hærent verbo, neque, quid amplius per unam horam orationis, sub uno sacrificio perorare ad Deum aut possint, aut debeant, sciunt, infacundi, & pene muti. Sed mitte eos in scholam tribulationis, jam perorare eloquenter, jam efficaciter dicere, jam ardentè clamare discant.

Infacundus, & languidus in orando, & perorando David, Itæ David celestem hanc Rhetoricam probè in tribulationis schola didicit. *Ad Dominum, cum tribularer, clamavi: Cum tribularer, linguas adversariorum, & injuriarum persequentium (glossatur Hugo) clamavi corde, ut Susanna.*

Cum enim hæc, licet insons, accusaretur, stens suspexit ad celum, erat enim cor eius fiduciam habens in Domino. Latâ autem jam in eam iniquâ per populum senten-

Infacundi
d. Rhetores,

Discunt
orara

Psal. 102.
v. 9.

Hugo
Card. h. 10

Dan. c. 13
v. 35.

Et a Susanna Sententiã, exclamavit voce magna Susanna, & dixit: Deus aeternus, qui absconditorum es cognitor, &c. Notat hic Cornelius; Non legimus Susannam unquam tam ardentem ad Deum preces emisisse, nec vehementer ad cælum suspexisse, quàm cum se vidit in extremis hinc angustiis. Et concludit: Ita tribulatio docet orare efficaciter. Ecce quomodo disertos, arduos, & extemporales Rhetores facit schola tribulationis. Misit ignem in ossibus meis, & erudit me. Sic etiam in cœlesti hac Rhetorica eruditi Israëlita, clamaverunt ad Dominum cum tribularentur.

VIII. Sit autem schola, & Academia quantumvis famosa, Professores qualitercunque etiam eruditi, si tamen capacitas subiecti in discipulo desit, parum labore suo Professores proficiunt: Quicquid enim recipitur, per modum recipientis recipitur. Unde, sicut non ex quovis ligno fit Mercurius, sic nec de Asinis fiunt Doctores. Ego autem de hac tribulationis schola, majus aliquid præsumendum, & neque rudes, & rudentes asinos à consequendâ Doctoratûs laureâ excludendos censeo. Quod demonstrare solidè non diffido, dummodo patientes dicenti aures præbere non gravemini.

Stratâ asinâ suâ ad Balac Moa-

bitarum Regem profecturus Num. 22. Balaam, obujum habuit in via Angelum Domini evaginato gladio comminantem, quem asina Balaam terrefacta tertio declinavit, donec inter angustias comprehensa, evitandi non amplius haberet facultatem. Interim misellâ à Balaam durissimè fuste tractatâ asinâ os domini aperuit, & locuta est: Quid feci tibi? Cur percutis me ecce iam tertio? Nihil insolitâ asini loquelâ commotus Propheta ille per-versus, respondit: quia commeruisti, & illusisti mihi: Vinam habere rem gladium, ut te percuterem. Dixit asina: Nunquid animal tuum sum; cui semper sedere consuevi usque in præsentem diem? Dic quid simile unquam fecerim tibi? At ille, etiamnum rei novitate nihilo eruditior, ait: Nunquam. Protinus post multa pauperculæ asinæ verba & verbera aperti sunt oculi Balaam, ut evaginato gladio ante se cernens Angelum, hunc in terram prostratus adoraret. Ecce hic asinam Prophetâ eruditior.

Observat in hunc locum **IX.** magnus ille Gregorius, asina retardata Angelum videt, quem Balaam necdum videbat. Quis autem Balaam, nisi spiritus, & anima, quæ tanquam eques refranando insidet corpori, seu carni, tanquam asinæ? sed contingit subinde, quod stupidus *Asina Cæsar* *ro.* *Balaam*

Balaam, spiritus, vel mens humana minitans Angelum, aut Deum non videt, quem tamen caro verberata sentit, & quasi videt, quia plerumque caro (ait Gregorius) tarda, per molestias flagello suo menti indicat Deum, quam mens ipsa, carni praesens, non videbat.

Equus spiritus,

Asina, caro afflicta videtur incipit,

Et moenetur spiritum.

Disciplina subinde, & doctrinae capax est asina caro, quam ipse spiritus, quia plerumque caro, prima in tribulationis schola exercetur, & licet asinino affixa scamno, tamen prior eruditionis influxu, quia & prior disciplinae virgam sentit; hinc est, quod misera asina, caro seu corpus, infirmitatibus, fame, pressuris & angustiis exercitata, prima castigantis Dei manum sentiens, ad caelum attollit oculos, vocem, & manus, & disciplinam tribulationis erudita, clamore suo, etiam aures & oculos mentis recludit, quibus castigantem Dei manum, agnoscat, agnoscentes erudiat, erudita sese emendet, & emendata de vitiis, protinus de virtute in virtutem cum spiritu

procedat. *Misit ignem in ossibus, meis, & erudit me.*

Ecce quomodo in hac tribulationis Academia etiam asina & bestiae graduentur, & erudiantur: Et bestiae terrae, pacificae erunt tibi. Bestiae (ait Glossa ordinaria) sunt motus carnis, quibus continentia, quasi cavea praestit; & si tua carnis tentando rugiunt, non tamen ad effectum, quasi ad rabiem morsus excedunt, in quo sunt pacificae. Imò in schola tribulationis hi bestiales modus etiam taliter quandoque exercentur, ut ne rugitus quidem amplius audiat. Cum ergo tam utilis, & perfecta sit tribulationis schola, in eam a Deo introduci, & exerceri non gravemur, ut in ea plene eruditi, & nostras miseras, & Dei excellentiam cognoscere valeamus, & gaudeamus nos (ut S. Thomae Villanova verbis utar) *ex peccatoribus in studiosos suffe permuratos*, qui sufficienter disciplinam eruditi mereamur *ascensum in caelestem Jerusalem*, ibi donandi praemio, & laurea caelestis gloriae,
Amen.

Iob. 5. 7. 23.

Gloss. ord.

Asinino

DISCUR-